

Over de eredienst

door: Ch.H. Hinman

Exodus 30:37

Ik denk al lang na over dit thema en ik voel wat ik wil zeggen, maar het valt niet mee om mijn gedachten op een passende manier onder woorden te brengen. Ik heb samenkomsten bijgewoond waaraan ik hele goede herinneringen heb, samenkomsten waarin het leek alsof de Heer zichtbaar en tastbaar aanwezig was. Als wij samenkomen in Zijn naam, dan is de Heer daar inderdaad aanwezig. Ik herinner mij een samenkomst, waarin de aanbidding ons zo vervulde dat toen wij een loflied zongen de stemmen de één na de ander zwegen. Slechts twee stemmen konden het lied beëindigen. De harten van de anderen waren te vol om te zingen en konden hun emoties niet meester worden. Maar hoe vaak verlaten we het gebouw na de eredienst niet met een gevoel van teleurstelling? We hebben genoten van de samenkomst, zoals men zegt en mogelijk zijn we nog opgebouwd; toch ontbrak er *iets*. Dat *iets* is wat we aan God verschuldigd waren en wat we Hem niet hebben gebracht. Dat is moeilijk uit te drukken, maar niet moeilijk aan te voelen en te herkennen.

Ik wil u mijn gedachten over de aanbidding en over de eredienst laten weten. Ik ben ervan overtuigd dat die overeenstemmen met het Woord van God, maar ik zal niet al de betreffende verzen noemen. Ik laat het aan u over om die op te zoeken, als u er zin in hebt. Het gaat uiteindelijk om de welriekende reuk van het heilig reukwerk dat alleen voor God bestemd is (Ex. 30). Het wierookmengsel mogen we niet voor *onszelf* maken, het is heilig voor onze Heer en we bereiden het voor Hem. Het reukwerk stelt de Heer Jezus voor, die eeuwig geprezen is, de eniggeboren Zoon van God. De wierook steeg tot God op in de tabernakel, als de priester het reukwerk – dat uit vier welriekende stoffen bestond, zeer fijn gewreven – met vuur van het koperen altaar ontstak op het gouden altaar dat voor het voorhangsel stond.

Laten wij deze zinnebeelden nu vertalen in nieuwtestamentische termen. Het gaat om het naderen tot God, om verlost zondaars die door het werk van Christus vrije toegang tot God hebben in het hemelse heiligdom. Voordat wij die plaats kregen, was *alles* van ons eigen ik en *niets* van God; maar nu wij als aanbidders tot God mogen komen met onze geestelijke offeranden is *alles* van God en *niets* van onszelf.

Als wij opnieuw geboren zijn, zijn wij kinderen van God geworden. Als wij onze hemelse Vader vragen om wat ons ontbreekt, dan *bidden* wij. Daarna, als de genade van God overvloedig wordt en wij ons realiseren dat Hij al onze zorgen kent en in Zijn liefde erin voorziet, dan *danken* wij Hem voor de ontvangen weldaden. Als wij onze God – de Vader van de Zoon – beter leren kennen door de Heilige Geest, erkennen wij Zijn grootheid en heerlijkheid. Wij zien Zijn heerlijkheid als Schepper, als Verlosser en ook als onze Bewaarder en wij *prijzen* Hem daarvoor.

Maar er is nóg een stap in ons naderen tot God. Wij zijn ons ervan bewust dat wij vrije toegang hebben door het bloed van de Heer Jezus, en God is vóór ons. Wij buigen ¹ ons voor Hem neer om wat Hij in Zichzelf is. Het eigen ik wordt uit het oog verloren, zodat wij niet alleen bidden en danken. Wij *aanbidden* en brengen dat tot uiting in de eredienst. Dat is onze bezigheid in de hemel en hier op aarde streven ² wij ernaar. Onze eredienst zal gekenmerkt zijn door *lof* – wat het meest voorkomt – en dikwijls door de herinnering aan wie we in onszelf zijn, zodat we ook *danken*. In mindere mate komt ook het *gebed* naar voren. Maar als we eensgezind zijn, zullen we deze verschillende aspecten van elkaar onderscheiden.

De basis van alles is het kruis, waarvan het koperen altaar een beeld is. Van dit altaar nam de priester het vuur – het zinnebeeld van het oordeel van een heilig God over de zonde, dat echter gedragen is door Zijn Zoon, onze Heiland. Het goud van het reukofferaltaar spreekt van Zijn heiligheid en heerlijkheid. Daarop kon het vuur veilig worden geplaatst, en de wierook werd erop gelegd. De liefelijke geur die opsteeg was voor God. Als de hogepriester op de Grote Verzoendag het voorhangsel opzij schoof en het allerheiligste betrad, werd hij beveiligd doordat hij zijn handen had gevuld met fijngewreven reukwerk (de gevulde handen stellen zijn wijding voor). De wolk van wierook beschermde hem voor het oordeel van de Heilige Israëls, als hij

¹ Het woord 'aanbidden' betekent oorspronkelijk *neerknielen*, in aanbidding neerzinken, zoals in Matt. 2:11.

² Nu is het nog meer het streven ernaar dan het bereiken.

Israël vertegenwoordigde voor het aangezicht van God. Laten wij dat toepassen op onze eredienst.

Laten wij ook de psalmen 28, 29 en 30 met elkaar vergelijken. Psalm 28 houdt verband met het gebed, psalm 29 met de aanbidding en psalm 30 met onze lof en dank. Wij komen samen om aan de Heer Jezus te denken. De tekenen zijn een herinnering aan Hem. Zijn vlees, Zijn bloed zijn de symbolen die Hij gebruikt als Hij over Zichzelf spreekt. Hij neemt ook het brood en de beker, breekt het brood en geeft de discipelen de opdracht het onder elkaar te delen. De drinkbeker volgt en het is de beker van de *lofzegging*. De Heer Jezus heeft deze symbolische handelingen niet alleen gegeven ter gedachtenis aan Hemzelf. Door het eten van het gebroken brood en het drinken van de beker *verkondigen wij Zijn dood*. Het avondmaal van de Heer is de gedachtenis aan een gestorven Christus. Dat is de hoofdgedachte van de eredienst. Niets moet dat beeld verduisteren. Zijn dood had grote gevolgen voor ons.

Laten wij bij het gedenken van Zijn dood ook Gods grote doel voor ogen houden. Wij kunnen niets beters doen dan onze Heiland Zelf volgen in psalm 22 en psalm 102. Wij zien Hem daar lijden onder de hand van God, maar Hij verheerlijkt Hem. Hij heft de lofzang aan in een grote gemeente. De uiteindelijke resultaten van Zijn lijden moeten nog zichtbaar worden in Zijn regering over de aarde en de zegen voor alle volken op aarde.

Voor zo'n samenkomst tot aanbidding worden ons geen voorschriften gegeven dan alleen het algemene onderwijs van Handelingen 20 en 1 Korintiërs 14. Er moet een geestelijke gezindheid in ons groeien om alles wat passend is te doen op de juiste tijd en met orde. Wanneer wij denken aan het *doel* van de samenkomst, en als *ieder* van ons zich bewust is van Zijn kostbare tegenwoordigheid, zullen wij samenkomen op het vastgestelde uur. Wij zijn ons dan ook bewust van de aanwezigheid van de Heer. De gemeente zal loven en aanbidden door middel van het zingen van liederen of het uitspreken van dankgebeden.

Hoe onuitsprekelijk heerlijk het evangelie van de genade ook is, toch zal dat ons op dat moment niet bezighouden. De beproevingen van onze pelgrimsreis zullen we even vergeten. Daar hebben we tijdens de eredienst geen enkele behoefte aan, er is niets dat ons ontbreekt. Het hart is vol en vloeit over, de gemeente *moet* loven en aanbidden. Dat kan in stilte of hardop gebeuren, dat komt er niet op aan. Er is slechts één gemeenschappelijk doel, éénzelfde mond die God verheerlijkt. De Heer Jezus staat voor onze aandacht, Zijn Persoon, Zijn dood. Onze handen zijn gevuld met Hem, als met fijn gewreven reukwerk. Het begrip daarvan kan bij de één groter zijn dan bij de ander, maar dat doet er op dat ogenblik niet toe. Er is geen sprake van de mate van wat ik van Hem *ontvangen* heb, maar van de mate waarmee ik met Hem *vervuld*

ben. Hoe weinig ik ook zal kunnen vasthouden van Hem, mijn handen zijn vol. De bejaarde gelovige heeft vele jaren ervaring door zijn wandel met de Heer. Hij is een vader in Christus en kent Hem; hij is vervuld met Hem. Het kind in het geloof, dat de weg nog maar net bewandelt, is ook vervuld met Hem. Het gaat dus niet om onze capaciteit. De Heer vult ieders niveau.

Ik verlang ernaar zulke erediensten bij te wonen. Daar gelden geen menselijke regels of voorschriften voor het verloop ervan. Daar is een loflied, een stem die de aanbidding van het geheel onder woorden brengt; een gedeelte uit Gods Woord, waarvan de lezing ons het gevoel geeft van Zijn aanwezigheid; dat kan aan het broodbreken voorafgaan. Als iemand opstaat om hiervoor te danken, spreekt hij deze dank uit namens het geheel. Ik weet van tevoren niet wie dat zal doen. Wie een gave heeft zal wellicht het langst aarzelen, uit vrees dat hij eigenwillig handelt.

Wanneer de Heilige Geest vrij gelaten wordt om de gemeente te leiden, zal Hij de aandacht op een speciale manier op de Heer Jezus richten. Wij kunnen nu niet al de heerlijkheden van de Heer Jezus zien, maar de Heilige Geest wil ons daarbij helpen. Dan zullen de liederen, de Schriftgedeelten en de dankzeggingen in overeenstemming zijn met het door de Geest gekozen thema. Er is geen vooraf bepaalde regeling nodig, maar alleen het wachten op Hem. De gemeente zal eensgezind blijven; als er een woord van opbouw of vermaning nodig is, zal het voor niemand een wanklank lijken. Maar het gaat altijd om een samenkomst waarin men zich tot *God* richt. Er is dan ook geen tijd of plaats voor de uitoefening van de gaven of voor een lange toespraak.

Wanneer ik de grote lijnen van het samenzijn tot aanbidding goed heb aangegeven, dan hoeven we ons niet te verdiepen in de vorm of routine van de eredienst. Er is ook geen voorschrift om zich meer tot de Vader te richten dan tot de Zoon, als we danken bij het avondmaal. Laat de Geest ons leiden. Er is geen andere regel dan onderworpen te zijn aan de Heilige Geest. Dan zullen alle dingen welvoeglijk en met orde gebeuren. De Heilige Geest zal gebruiken wie Hij wil. God zal worden aanbeden en onze Heer Jezus zal in gedachtenis worden gehouden. De trouwe gelovige zal de zaal verlaten als iemand die zojuist een voorsmaak van de hemel heeft gehad.

Helaas komt het voor dat iemand niet in overeenstemming handelt met de wil van de Heilige Geest en daardoor de harmonie verstoort of teniet doet. Vooral als iemand de samenkomst overheerst door veel liederen op te geven, Schriftgedeelten voor te lezen die niet aan de orde zijn, te bidden terwijl hij niet in staat is te *aanbidden*. Wat kan de aanbidder dan doen? Niets dan alleen zijn ziel in lijdzaamheid bezitten, aanknopen bij wat gezegd wordt als dat kan, en als dat niet kan met God alleen zijn.

Titel: Lettre sur le culte

Oude Sporen 2008